herpy

ŻABY

Orange-legged Leaf Frog

Pithecopus hypochondrialis

Pithecopus hypochondrialis to mała, smukła rzekotka z północnej części Ameryki Południowej o jaskrawopomarańczowych bokach i udach w czarne poprzeczne pasy oraz dużych oczach z pionową, szczelinowatą źrenicą. Prowadzi nocny tryb życia, zamiast skakać, powoli przechodzi po gałęziach i rozmnaża się w terrarium, jeśli odtworzysz porę deszczową.

Rodzina: Phyllomedusidae Dawna nazwa: *Phyllomedusa hypochondrialis* **Słabe toksyny skórne**

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**3-5 cm** długość od pyska do kloaki
Długość życia	**5-8 lat**
Aktywność	**O zmierzchu i w nocy**
Tryb życia	**Nadrzewny**
Środowisko	**Sawanna, suchy las i mokradła**
Toksyny skórne	**Słabe** Umyj ręce po kontakcie i trzymaj palce z dala od oczu i ust
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**45 × 45 × 60 cm** D × S × W dla 4 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**24-28 °C**
Temperatura w nocy	**20-22 °C**
Wilgotność	**50-80%**
Woda	**Miska z wodą**
UVB	**Opcjonalne** Strefa Fergusona 1
Pokarm	**Owady**
Utrzymanie	**Pojedynczo, w parach lub w grupach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Rozwój	**Kijanki w wodzie**
Miejsce składania jaj	**Na liściach nad wodą**
Liczba jaj w zniesieniu	**38-100**
Czas do wyklucia	**5-14 dni** przy 23-25 °C
Okres larwalny	**40-90 dni** od wyklucia do metamorfozy
Pokarm larw	**Glony i rośliny i gotowa karma**
Opieka nad potomstwem	**Brak**

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Niewymieniony**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Pithecopus hypochondrialis to długa, smukła i długonoga rzekotka o długości 3-5 cm. Grzbiet jest zielony, ale boki, uda i podudzia są jaskrawopomarańczowe w czarne poprzeczne pasy, co nadaje jej tygrysi wygląd. Oczy są duże, z pionową, szczelinowatą źrenicą, jak u pozostałych żab liściowych z tej rodziny. Żaba porusza się powoli i celowo po gałęziach, chwytając je palcami dłoni i stóp, ale gdy skacze, potrafi pokonać spory dystans.

Samce nawołują nocą, samice są nieme. Żaba potrafi stosunkowo szybko zmieniać barwę i wykorzystuje to nocą jako kamuflaż przed drapieżnikami, gdy siedzi wśród traw i liści.

Gatunek został opisany w 1800 roku przez Daudina i przez wiele lat nosił nazwę *Phyllomedusa hypochondrialis*. Obecnie obowiązuje nazwa rodzajowa *Pithecopus*. Najdalej na południe wysunięta populacja, z Gran Chaco, jest dziś uznawana za odrębny gatunek, *Pithecopus azureus*, więc starsze porady hodowlane pod jedną z tych nazw mogą dotyczyć obu form. W niewoli *P. hypochondrialis* należy do najczęściej rozmnażanych rzekotek.

Skóra wydziela wydzielinę zawierającą biologicznie czynne peptydy, które żaba sama wytwarza w gruczołach skórnych. Osobniki z hodowli również ją wytwarzają, więc toksyna nie zanika w niewoli. Nie wiadomo, na ile wydzielina szkodzi ludziom przy zwykłym kontakcie, więc traktuj toksynę skórną jako łagodną i zachowaj ostrożność: myj ręce przed kontaktem i po nim i nie dotykaj oczu, ust ani otwartych ran.

Długość życia w niewoli wynosi prawdopodobnie 5-8 lat, jak u pokrewnych rzekotek.

Występowanie i środowisko

Pithecopus hypochondrialis zamieszkuje północną i środkową część Ameryki Południowej na wschód od Andów: Brazylię, gdzie znajduje się większość stanowisk, a także Kolumbię, Wenezuelę, Gujanę, Surinam i Gujanę Francuską. W Brazylii notowano ją od Amazonii na północy po cerrado w środkowej części kraju. Obserwowano ją na wysokościach do około 1 500 m.

Południowa granica zasięgu jest niejasna, ponieważ żaby z Gran Chaco zalicza się dziś do *P. azureus*. Stanowiska w Argentynie i Paragwaju należą więc prawdopodobnie do tego gatunku i nie zostały tu uwzględnione. To samo dotyczy niepewnych stanowisk w Boliwii.

> **Naturalny zasięg:** Brazylia, Kolumbia, Wenezuela, Gujana, Surinam i Gujana Francuska.

ŚRODOWISKO

Pithecopus hypochondrialis to gatunek elastyczny, spotykany w wielu typach siedlisk: w suchych lasach, wilgotnych lasach nizinnych, zaroślach, na sawannach i okresowo zalewanych terenach trawiastych, przy okresowych zbiornikach i na mokradłach. Notowano ją również na pastwiskach, plantacjach, w ogrodach i miastach, a więc znosi przekształcone otoczenie.

Żaba prowadzi nocny tryb życia i przesiaduje w krzewach i innych roślinach, często w pobliżu wody. W porze deszczowej samce siedzą przy okresowych zbiornikach i nawołują samice, a jaja są składane na liściach nad wodą. Naprzemienność pory suchej i deszczowej jest kluczem do rozmnożenia gatunku w terrarium.

Hodowla

TERRARIUM

Dla pary lub małej grupy do czterech osobników dobrym rozmiarem jest wysokie terrarium 45 × 45 × 60 cm (długość × szerokość × wysokość), a większe jest zawsze lepsze. Grupa hodowlana z kilkoma samcami potrzebuje więcej miejsca, np. 60 × 45 × 90 cm. Wysokość jest ważniejsza niż powierzchnia dna, ponieważ gatunek żyje w krzewach i roślinach.

Urządź terrarium z dużą liczbą poziomych i ukośnych gałęzi oraz roślinami o szerokich, gładkich liściach, pod którymi żaba może spać w dzień, a później składać na nich jaja. Philodendron i pothos są wytrzymałe i dobrze się sprawdzają. Jako podłoże możesz stosować wilgotne ręczniki papierowe, ale trzeba je często wymieniać, albo wyłożyć warstwę torfowca. Do rozmnażania najlepszy bywa układ półsterylny: szklane terrarium z odpływem, fałszywym dnem, miską z wodą i jedną lub dwiema roślinami w doniczkach, tak aby nicienie nie mogły się namnażać w podłożu. Naturalnie obsadzone terrarium również się sprawdza. Ważna jest dobra wentylacja, a pokrywa powinna być z siatki.

TEMPERATURA

Utrzymuj w dzień 24-28 °C. Nocą temperatura powinna spaść o kilka stopni, do 20-22 °C. Miejsce wygrzewania nie jest potrzebne, ale możesz pozostawić mały obszar pod słabą lampą o kilka stopni cieplejszy, żeby żaba mogła sama wybierać.

Mierz temperaturę termometrem zarówno u góry, jak i na dole. Jeśli zimą w pokoju jest chłodno, może być potrzebne małe źródło ciepła sterowane termostatem. Nie dopuść, by temperatura w terrarium przekroczyła 30 °C, np. w bezpośrednim słońcu.

WILGOTNOŚĆ I ZRASZANIE

Wilgotność powietrza powinna wynosić 50-60 % w dzień i wzrastać do około 70-80 % nocą oraz po zraszaniu. Zraszaj terrarium co najmniej raz dziennie, najlepiej wieczorem, tak aby podłoże było lekko wilgotne, i pozwól mu nieco przeschnąć w ciągu dnia. Wiele rzekotek nie lubi, gdy strumień ze spryskiwacza trafia je bezpośrednio, więc celuj w liście i ściany.

Pracę może przejąć automatyczny system zraszania, jeśli ustawisz go tak, by działał głównie nocą. Używaj odchlorowanej wody z kranu, deszczówki lub wody z odwróconej osmozy. Stojące, stale wilgotne powietrze to zła kombinacja grożąca problemami skórnymi, więc zapewnij wentylację i codzienny suchszy okres.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

WODA I JAKOŚĆ WODY

Postaw miskę z wodą o pochyłej krawędzi lub z kilkoma gładkimi kamieniami, żeby żaba mogła łatwo z niej wyjść. Żaba przesiaduje w misce nocą. Wymieniaj wodę codziennie i używaj odchlorowanej wody z kranu lub deszczówki. Miska może być płytka, 1-2 cm wystarczy, a w komorze deszczowej do rozmnażania stosuje się 5-8 cm wody, ale wyłącznie z roślinami i kamieniami, po których żaby mogą się wydostać.

Płazy wchłaniają substancje przez skórę, więc trzymaj mydło, środki czystości i środki owadobójcze z dala od terrarium. Podczas czyszczenia dokładnie płucz miskę ciepłą wodą.

OŚWIETLENIE I UVB

Zapewnij 10-12 godzin światła dziennie ze słabym źródłem światła nad jedną połową terrarium i ciemność nocą. Świetlówka do roślin w zupełności wystarcza i jednocześnie oświetla rośliny. UVB nie jest bezwzględnie konieczne, a dokładne potrzeby gatunku nie są znane. Jeśli chcesz stosować UVB, co jest zalecane zwłaszcza w przypadku młodych osobników, użyj słabego źródła nad częścią terrarium z obfitym cieniem obok. Lampy wydzielające ciepło stosuj ostrożnie, ponieważ wysuszają powietrze.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Pithecopus hypochondrialis jest owadożerna i przyjmuje prawie wszystkie owady karmowe odpowiedniej wielkości: świerszcze, karaczany, ćmy, muchy i od czasu do czasu larwy barciaka. Owad karmowy może być co najwyżej tak szeroki jak głowa żaby. Karm wieczorem, gdy żaba jest aktywna, a resztki usuwaj rano, żeby owady nie podgryzały śpiącej żaby.

Młode osobniki karm codziennie, a dorosłe co drugi dzień kilkoma owadami. Oprószaj karmę na przemian preparatem witaminowym i wapniem z D3, a owady karmowe dobrze odżywiaj przed podaniem. Owady odłowione w naturze mogą przenosić pasożyty i pestycydy, dlatego należy ich unikać. Żaba często przyzwyczaja się do brania pokarmu z pęsety.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy Czytaj więcej: Zakup zwierząt: odchów, odłów i transport

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Pithecopus hypochondrialis jest spokojna i powolna, a w dzień śpi. Nocą jest aktywna, wspina się, przesiaduje w misce z wodą i poluje. W dzień siedzi przeważnie nieruchomo, więc można ją bez problemu podnieść, ale każda manipulacja stresuje płaza, dlatego ogranicz ją do minimum. Używaj czystych, wilgotnych rąk i myj je potem, ponieważ wydzielina skórna może podrażniać.

Gatunek można trzymać pojedynczo, w parach lub małych grupach. Trzymaj go wyłącznie z osobnikami własnego gatunku. Jeśli chcesz rozmnażać, grupa z kilkoma samcami na jedną samicę daje największe szanse. Samce nawołują nocą, po zgaszeniu światła.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samce nawołują nocą, samice są nieme. Samice są prawdopodobnie większe i bardziej zaokrąglone niż samce, jak u pokrewnych żab liściowych. Młode rosną szybko, gdy są karmione codziennie, i prawdopodobnie osiągają dorosłość w wieku poniżej roku, jak u pokrewnych gatunków. Rozmnażaj tylko zdrowe, zadbane osobniki, które przebywają w terrarium od pewnego czasu, ponieważ rozród jest obciążeniem dla świeżo kupionych zwierząt. Samice muszą być dobrze odżywione, żeby wytworzyć jaja.

GODY I KOPULACJA

Gatunek przystępuje do rozrodu, gdy odtworzysz przejście od pory suchej do deszczowej. Najpierw utrzymuj stabilną temperaturę i wilgotność albo nieco chłodniej i sucho przez około 4-5 tygodni. Następnie intensywnie zraszaj terrarium kilka razy dziennie i częściowo przykryj pokrywę szkłem lub folią, żeby wilgotność wzrosła. Jednocześnie karm żaby co wieczór urozmaiconym pokarmem przez mniej więcej tydzień lub dłużej, aż samice się zaokrąglą, a samce zaczną regularnie nawoływać.

U pokrewnych gatunków najlepsze wyniki daje grupa z większą liczbą samców niż samic, np. sześć samców i trzy-cztery samice. Gdy samice wyglądają na pełne jaj, a samce nawołują, przenieś grupę do komory deszczowej, najlepiej w deszczowym tygodniu. Samiec obejmuje samicę od tyłu (ampleksus) nocą.

JAJA I KIJANKI

Komora deszczowa to wysokie, pionowe terrarium z 5-8 cm wody na dnie, w którym mała pompa podaje wodę do rurki u góry z wieloma małymi otworami, tak że woda spada jak deszcz. Wodę można podgrzać do 21-27 °C grzałką sterowaną termostatem. Pompę można podłączyć do wyłącznika czasowego, żeby pracowała od pół godziny do kilku godzin każdej nocy. Posadź philodendron lub pothos w doniczkach na dnie i pozwól, by liście zwisały nad wodą, żeby żaby miały liście do składania jaj.

Samica zawija jaja między dwa lub trzy liście nad wodą i skleja ich brzegi galaretą bez jaj. Liczba jaj w jednym zniesieniu nie jest znana dla tego gatunku; przyjmij 38-100 jaj, zwykle około 70, jak u pokrewnej *Callimedusa tomopterna*. Sprawdzaj codziennie, czy są jaja, bo między roślinami mogą być trudne do zauważenia. Jeśli po jednym-dwóch tygodniach nic się nie dzieje, przenieś żaby z powrotem do zwykłego terrarium, intensywnie karm przez kilka tygodni i spróbuj ponownie. Nie zniechęcaj się, jeśli za pierwszym razem się nie uda.

METAMORFOZA

Wyklucie następuje po 5-14 dniach, zależnie od temperatury. Zarówno czas inkubacji, jak i podany niżej czas rozwoju larw dotyczą żab liściowych ogólnie. Możesz albo zdjąć liść z jajami i zawiesić go nad wodą w plastikowym pojemniku w temperaturze około 24 °C, tak aby jaja nie były całkowicie zanurzone, albo usunąć dorosłe żaby z komory deszczowej i pozwolić kijankom spaść do wody. Jeśli część jaj wpadnie do wody, zwykle rozwija się normalnie.

Kijanki swobodnie pływają. Trzymaj je w wysokim akwarium lub kuwecie z filtrowaną wodą o temperaturze 24-27 °C i roślinami, np. mchem jawajskim, jako kryjówkami. Wymieniaj 25-50 % wody co najmniej raz w tygodniu, a częściej w kuwecie bez filtra. Przez pierwszy okres podawaj drobny pokarm w proszku na powierzchnię wody dwa razy dziennie, a potem płatki dla ryb w ilości, jaką zjedzą w ciągu kilku godzin. Rozwój larwalny trwa 40-90 dni.

Gdy pojawią się przednie kończyny, przenieś młode po metamorfozie do małego pojemnika z około 1 cm wody i kilkoma liśćmi, żeby mogły siedzieć bez ryzyka utonięcia. Gdy ogon zostanie wchłonięty, przechodzą na suchy ląd.

Czytaj więcej: Inkubacja jaj Czytaj więcej: Odchów kijanek

ODCHÓW MŁODYCH

Gdy ogon zniknie, przenieś małe żabki do niewielkiego zestawu z wilgotnym ręcznikiem papierowym lub torfowcem, małą miską z wodą i kilkoma roślinami. Jako miejsca do siedzenia używaj skorup doniczek lub doniczek, bo łatwo utrzymać je w czystości. Zraszaj codziennie.

Pierwszy posiłek to kilka muszek lub małych świerszczy o długości około 3-6 mm, oprószonych witaminami i wapniem. Podawaj raczej za mało niż za dużo naraz, ponieważ zbyt wiele lub zbyt duże owady stresują małe żabki i mogą powodować wypadanie odbytnicy. Karm co wieczór lub co drugi wieczór. Utrzymuj taką samą temperaturę jak dla dorosłych i zapewnij słabe źródło UVB. Młode rosną szybko, gdy są dobrze karmione.

Zdrowie i częste błędy

Pithecopus hypochondrialis jest odporna, gdy temperatura i wilgotność są odpowiednie, ale występuje kilka typowych problemów:

- Nicienie, np. nicienie płucne, i inne pasożyty, które mogą się namnażać w podłożu, zwłaszcza w wilgotnym terrarium. Zapobiega temu układ półsterylny z fałszywym dnem i odpływem. Leczenie musi prowadzić weterynarz znający się na płazach.
- Rany na pysku od ocierania się o szybę w zbyt małym terrarium lub podczas transportu. Zwykle goją się po zastosowaniu maści z antybiotykiem zgodnie z zaleceniem weterynarza.

- Stojące, wilgotne powietrze bez suchszego okresu, które prowadzi do infekcji skóry. Zapewnij wentylację i pozwól terrarium codziennie przeschnąć.
- Niedobór wapnia i D3, prowadzący do łamliwości kości. Oprószaj karmę na przemian witaminami i wapniem z D3.
- Wypadanie odbytnicy u małych młodych, jeśli karma jest za duża lub podawana w nadmiarze.
- Uszkodzenia skóry od mydła, kremu i chemikaliów na rękach lub w terrarium.

Nigdy nie podawaj środków przeciwpasożytniczych bez zalecenia weterynarza. Niektóre środki nieszkodliwe dla innych zwierząt są śmiertelne dla płazów. Zgłoś się do weterynarza, jeśli żaba traci na wadze, nie je lub ma uszkodzenia skóry.

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.